

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

28 lipca

№ 74.

Rok 1923.

- Treść:** 581. Ustawa z dnia 4 lipca 1923 r. zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. w przedmiocie udzielenia gwarancji Skarbu Państwa do sumy 200.000.000 mk. za ulgowe pożyczki dla drobnych przemysłowców, rzemieślników oraz ich organizacji wytwórczych . 863
582. Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 27 lipca 1923 r. w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi, oraz obrotu pieniężnego z zagranicą 863

581.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 4 lipca 1923 r.

zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. w przedmiocie udzielenia gwarancji Skarbu Państwa do sumy 200.000.000 mk. za ulgowe pożyczki dla drobnych przemysłowców, rzemieślników oraz ich organizacji wytwórczych (Dz. U. R. P. z r. 1921 № 4 poz. 16).

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1920 r. w przedmiocie udzielenia gwarancji Skarbu Państwa do sumy 200.000.000 marek za ulgowe pożyczki dla drobnych przemysłowców, rzemieślników oraz ich organizacji wytwórczych (Dz. U. R. P. 1921 r. № 4, poz. 16) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W tytule oraz w art. 1 suma 200.000.000 (dwieście milionów) zastępuje się sumą 4.000.000.000 (cztery miljardy) oraz w tytule po wyrazach: „gwarancji Skarbu Państwa” dodaje się wyrazy: „i kredytów z P. K. K. P.”;
- 2) w art. 1 p. 4 sumy 50.000 i 100.000 zastępuje się sumami 500.000 i 1.000.000 (pięset tysięcy i milion);
- 3) punkt 8 art. 1 otrzymuje brzmienie następujące:
„Warunki udzielenia kredytu i wysokość oprocentowania ustali Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu,

a w wypadkach udzielenia kredytów z P. K. K. P. Minister Skarbu ustali również dodatkowe warunki pożyczki, zabezpieczające P. K. K. P. przed skutkami dewaluacji marki, o ile pożyczka jest długoterminowa”.

Art. 2. Wykonanie tej ustawy poleca się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: w z. *Głąbiński*

Minister Przemysłu i Handlu: *W. Kucharski*

Minister Skarbu: *H. Linde*

582.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości

z dnia 27 lipca 1923 r.

w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi, oraz obrotu pieniężnego z zagranicą.

W wykonaniu ustawy z dnia 2 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 25, poz. 154), zmienionej ustawą z dn. 23 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 62 poz. 459) zarządza się co następuje:

I. Kupno i sprzedaż walut zagranicznych i dewiz.

§ 1. Zakup w celu odsprzedaży walut zagranicznych i dewiz jako to: banknotów i innych papierowych znaków płatniczych, czeków, przekazów, weksli, akredytyw i wszelkiego rodzaju wypłat w walutach zagranicznych, oraz sprzedaż tychże wszelkim osobom fizycznym i prawnym (z zastrzeżeniem postanowień §§ 6—9 niniejszego rozporządzenia) dozwolona jest tylko Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i bankom akcyjnym, działającym na mocy statutów zatwierdzonych przez Ministra Skarbu oraz tym innym instytucjom finansowym, względnie przedsiębiorstwom bankowym, którym Minister Skarbu udzielił zezwolenia na dokonywanie powyższych czynności.

Instytucje te otrzymują nazwę banków dewizowych.

Prawo sprzedaży walut zagranicznych i dewiz może być ograniczone do niektórych oddziałów banków dewizowych.

§ 2. Minister Skarbu może udzielić przedsiębiorstwom bankowym zezwolenia na zakupywanie walut zagranicznych i dewiz, z prawem odsprzedaży ich tylko Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i bankom dewizowym.

Przedsiębiorstwa te otrzymują nazwę komisjonerów dewizowych.

Korzystanie z praw banków dewizowych i komisjonerów dewizowych uzależnione jest od składania opłat ustanowionych przez Ministra Skarbu.

§ 3. Osobom fizycznym i prawnym, nie posiadającym praw banków i komisjonerów dewizowych, wolno nabywać w kraju sumy w walutach zagranicznych tylko w bankach dewizowych (z zastrzeżeniem postanowień §§ 6—9 niniejszego rozporządzenia).

Pozbywać posiadane przez siebie dewizy i waluty zagraniczne mogą te osoby w kraju tylko Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, bankom dewizowym, lub komisjonerom dewizowym.

§ 4. W wyjątkowych wypadkach może Minister Skarbu przyznawać prawo dokonywania ściśle określonych transakcji dewizami i walutami zagranicznymi przedsiębiorstwom handlowym i przemysłowym pod warunkiem poddania się przez nie kontroli komisarza dla spraw dewizowych (§ 45).

§ 5. Minister Skarbu, względnie komisarz dla spraw dewizowych może w poszczególnych wypadkach zezwalać instytucjom finansowym i przedsiębiorstwom bankowym, nie posiadającym praw banków dewizowych, na dokonywanie transakcji, zastrzeżonych wyłącznie bankom dewizowym.

§ 6. Bankom dewizowym wolno sprzedawać w kraju waluty zagraniczne i dewizy osobom fizycznym i prawnym, nie posiadającym praw banku dewizowego wyłącznie na cele następujące:

- a) na pokrycie zobowiązań zagranicznych, wynikających z przywozu towarów z zagranicy,
- b) na zapłatę zaliczek za sprowadzane z zagranicy towary,
- c) na pokrycie kosztów ekspedycji i transportu towarów sprowadzanych z zagranicy, oraz cła uiszczanego w walutach zagranicznych,

d) na spłatę długów zagranicznych, powstałych z przyczyn gospodarczo uzasadnionych,

e) na zapłatę premji asekuracyjnych i reasekuracyjnych zagranicą,

f) na koszty podróży do wysokości 1000 fr. szwajcarskich, względnie równowartości w innych walutach zagranicznych, jednorazowo na osobę, za adnotacją na paszporcie zagranicznym odpowiednio zawizowanym; w razie wyjazdu na obszar w. m. Gdańska—nie wyżej równowartości 250 fr. s. jednorazowo, z adnotacją na dowodzie osobistym; w ostatnim wypadku ogólna suma walut kupionych w ciągu miesiąca nie może przekraczać sumy względnie równowartości 1000 fr. s.

g) na koszt utrzymania zagranicą, o ile pobyt tam jest usprawiedliwiony, do równowartości 1000 fr. s. miesięcznie na rodzinę,

h) na wszelkie inne cele gospodarcze uzasadnione, o ile suma nie przewyższa równowartości 250 fr. s.

Do sprzedaży walut zagranicznych i dewiz w wypadkach nie wymienionych wyżej wymagane jest zezwolenie Komisarza dla spraw dewizowych.

§ 7. W wypadkach sprzedaży waluty zagranicznej na zapłatę zobowiązań zagranicznych, wynikłych z przywozu towarów z zagranicy (§ 6, lit. a), bank dewizowy obowiązany jest odebrać od klienta fakturę, wystawioną przez zagranicznego sprzedawcę towaru oraz kwit urzędu celnego stwierdzający dokonanie odprawy celnej. Jeżeli towar przywożony jest z obszaru W. M. Gdańska, winien być przedstawiony jako dowód wtórnik listu przewozowego, względnie inny dokument, stwierdzający przejście towaru z powyższego obszaru.

Wszystkie powyższe dowody muszą być bankowi przedstawione w oryginale. W razie potrzeby oryginalne dowody mogą być przez bank z powrotem wydane pod warunkiem zaopatrzenia wszystkich oryginałów w adnotacje, wskazujące sumę sprzedanej waluty, oraz pod warunkiem zachowania przez bank odpisów tych dokumentów (łącznie z poczynionymi na oryginałach adnotacjami), poświadczonych przez bank. Adnotacje na dokumentach i poświadczania banku muszą nosić prawidłowy podpis firmowy banku.

W razie niemożności przedstawienia przez klienta w danej chwili poza fakturą przewidzianych w ust. 1 niniejszego paragrafu dalszych dokumentów—bank może walutę sprzedać tylko za złożeniem przez klienta piśmiennego zobowiązania, iż dowody te przedstawi bankowi najpóźniej do 6 tygodni. O ile w przeciągu tego czasu dowody nie będą przedstawione, wówczas bank obowiązany jest donieść o tem w przeciągu 1 tygodnia Komisarzowi dla spraw dewizowych.

§ 8. W razie sprzedaży walut zagranicznych i dewiz na zapłatę zaliczek za towary, które mają być sprowadzone z zagranicy, bank obowiązany jest odebrać od klienta dowody, stwierdzające konieczność zapłacenia zaliczki (ofertę zagranicznego sprzedawcy towaru, fakturę t. zw. pro forma, korespon-

dencję i t. p.). Ponadto obowiązany jest bank odebrać od klienta piśmienne zobowiązanie przedstawienia najpóźniej do 6 miesięcy dowodów podanych w § 7 ust. 1, stwierdzających nadejście towarów do kraju (kwit celny, względnie wtórnik listu przewozowego).

Pozatem obowiązują w wypadku niniejszym wszystkie inne postanowienia § 7-go.

§ 9. Wskazane w § 7 ust. 2 postępowanie co do żądania dokumentów, udowadniających cel nabycia waluty przez klienta, sporządzania odpisów i ich przechowywania w banku, należy stosować analogiczne również i w innych wypadkach sprzedaży waluty (§ 6 lit. c, d, e, h). Jako dowody służyć mogą np. udokumentowane rachunki ekspedytatorów, wyroki sądowe, polisy asekuracyjne i t. p.

W razie sprzedaży walut na paszport, względnie dowód osobisty (§ 6 lit. f) obowiązany jest bank załączyć do dotyczącego dowodu kasowego wyciąg z paszportu, zawierający imię i nazwisko kupującego, miejsce jego zamieszkania, władzę, która paszport wystawiła oraz datę i numer paszportu. W razie sprzedaży walut na koszt utrzymania zagranicą (§ 6 lit. g) należy do dotyczącego dowodu dołączyć poświadczenie polskiego konsulatu, stwierdzające fakt oraz czas trwania pobytu zagranicą.

§ 10. Nabywca waluty, w razie nieużytkowania jej na cel pierwotnie wskazany, obowiązany jest zwrócić ją bankowi dewizowemu, w którym została nabyta, względnie Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej po kursie nabycia; jeśli jednak kurs nabycia wyższy jest od kursu dnia, w którym waluta została zwróconą — po kursie tegoż dnia.

§ 11. Nabywca sum w walutach zagranicznych obowiązany jest na każde żądanie Komisarza dla spraw dewizowych przedstawić do kontroli wszystkie dowody i dokumenty, na zasadzie których sumy powyższe zostały przez niego w Banku dewizowym nabyte.

II. Zastaw walut zagranicznych i dewiz.

§ 12. Udzielanie kredytów we wszelkich formach, zabezpieczonych walutami zagranicznymi, jest niedozwolony bez zezwolenia Komisarza dla Spraw Dewizowych.

W razie gdy bank udzielający kredyty ma ustawowo prawo zastawu, lub zatrzymania (retencji) na sumach w walutach zagranicznych, jakie klient w banku posiada, wówczas może tylko wtedy kredyty udzielić, jeśli wspomniane prawo zastawu lub zatrzymania (retencji) zostanie umownie wykluczone. O każdej takiej uwowie musi być zawiadomiony Komisarz dla spraw dewizowych.

III. Wywóz pieniędzy i walorów zagranicę.

§ 13. Wywóz zagranicę walut zagranicznych i dewiz dozwolony jest bez uzyskania specjalnego zezwolenia do wysokości 1.000 franków szwajcarskich lub równowartości w innych walutach.

Jeśli osoba wyjeżdżająca zagranicę posiada w paszporcie wizę, uprawniającą ją do wielokrotnego przejścia granicy, wówczas nie może wywieźć

w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego więcej niż 1.000 franków szwajcarskich, względnie równowartość w innych walutach zagranicznych.

Osoby wyjeżdżające na obszar W. M. Gdańska, o ile legitymują się zwyczajnym dowodem osobistym, mają prawo wywieźć bez zezwolenia sumę 250 franków szwajcarskich, lub równowartość w innych walutach zagranicznych.

Osoby przekraczające granicę na podstawie przepustek granicznych, kart cyrkulacyjnych i t. p. mają prawo do przeniesienia zagranicę sumy w walucie zagranicznej, odpowiadającej wartości 100 franków szwajcarskich jednorazowo i 500 franków szwajcarskich miesięcznie.

Dla wywozu sum wyższych niż wymienione w ustępach 1—4 niniejszego paragrafu wymagane jest zezwolenie Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej lub jednego z jej oddziałów, o ile suma nie przekracza 5.000 franków szwajcarskich [względnie równowartości w innych walutach zagranicznych]. Do wywozu sum wyższych wymagane jest zezwolenie Komisarza dla spraw dewizowych.

§ 14. Wywóz zagranicę marek polskich w gotowości, czekach i przekazach oraz wszelkich zobowiązań piśmiennych, opiewających na marki polskie, dozwolony jest bez specjalnego zezwolenia do wysokości 1.000.000 mkp. jednorazowo dla jednej osoby z tym jednakże, że ogólna suma wywiezionych przez jedną osobę marek polskich nie może przekroczyć w ciągu miesiąca 5.000.000 mkp.

Pozwoleń na wywóz marek polskich do wysokości 25.000.000 mkp. udziela Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa i jej oddziały. Pozwoleń na wywóz sum wyższych udziela Komisarz dla spraw dewizowych:

w wypadkach jednak, gdy chodzi o wywóz gotówki w markach polskich—tylko wtedy jeśli konieczność wywozu oparta jest na ustawowych tytułach.

§ 15. Wywóz zagranicę papierów procentowych i dywidendowych oraz sprzedaż ich i zastaw osobom fizycznym i prawnym, mającym miejsce zamieszkania względnie siedzibę zagranicą, wymaga zezwolenia Komisarza dewizowego. Zezwolenie takie może być udzielone przez Ministra Skarbu również generalnie, odnośnie do pewnego gatunku walorów, względnie pewnej instytucji.

IV. Lokaty pieniężne zagranicą.

§ 16. Dokonywanie zagranicą lokat pieniężnych z kwot uzyskanych z operacji o charakterze gospodarczym, dokonanych całkowicie lub częściowo w kraju jest zabronione bez zgody Komisarza dla spraw dewizowych, o ile terminy tych lokat przekraczają 30 dni; lokaty bezterminowe winny być likwidowane w terminie nieprzekraczającym 30 dni.

V. Inkasowanie należności zagranicznych za wywożone towary.

§ 17. Inkasowanie całkowitych należności za wywożone z Polski w celu sprzedaży towary dozwolone jest tylko za pośrednictwem Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej lub banków dewizowych jako organów ją zastępujących (banki zastępcze). Obowiązku temu nie podlegają jedynie towary wychodzące z kraju w małym ruchu granicznym.

§ 18. Wywozący towar otrzymuje od Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej lub banku dewizowego po udzieleniu zlecenia zainkasowania należności odpowiednio „zaświadczenie walutowe”, które winno być przy przejściu towaru przez granicę przedstawione Urzędowi Celnemu, względnie przy przejściu przez granicę polsko-gdańską—organom kontroli skarbowej.

§ 19. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa względnie banki dewizowe będą przyjmowały sumy w walutach zagranicznych, uzyskane z inkasa należności za wywiezione towary, na specjalne rachunki, prowadzone w tychże walutach. Dyspozycje temi sumami mogą być dokonywane na zasadach, wskazanych w § 25 niniejszego rozporządzenia. Powyższe nie dotyczy kwot w walutach zagranicznych, które mają być sprzedane Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej na zasadzie przepisów dla towarów zakazanych do wywozu, albo na zasadzie specjalnej umowy między eksporterami a instytucjami rządowymi.

§ 20. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa i banki dewizowe mogą odmówić przyjęcia do inkasa kwoty w walucie, obrót którą zagranicą jest ograniczony przepisami dewizowymi odnośnego kraju.

§ 21. Banki dewizowe mają obowiązek trzymać stale na własnym rachunku walutowym w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej nie mniej niż 60% każdorazowego zapasu walut obcych posiadanych przez eksporterów na rachunkach walutowych w danym banku.

§ 22. Waluta eksportowa winna wpłynąć w terminie najwyżej trzymiesięcznym od daty wystawienia zaświadczenia walutowego, z wyjątkiem marek polskich i marek niemieckich, dla których termin wpływności ustanawia się na sześć tygodni.

Za zgodą Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej mogą być powyższe terminy w poszczególnych wypadkach przedłużone.

§ 23. W razie zawarcia z Ministerstwem Skarbu lub Polską Krajową Kasą Pożyczkową przez eksporterów zbiorowych umów w przedmiocie sum wpływających z eksportu, Minister Skarbu może indywidualnie zmodyfikować odnośnie do wykonania tych umów przepisy niniejszego rozporządzenia.

VI. Wypłaty z rachunków i z tytułu przekazów w walutach zagranicznych.

§ 24. Otwieranie rachunków w walutach zagranicznych dozwolone jest tylko Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, na zasadach przez nią ustalonych, oraz bankom dewizowym na zasadach wymienionych w § 25.

§ 25. Dokonywanie wypłat w kraju z rachunków walutowych (§ 19 i 24), prowadzonych przez banki dewizowe, może następować tylko w markach polskich po kursie dnia wypłaty.

Wypłaty z powyższych rachunków zagranicą w walucie zagranicznej mogą być dokonywane jedynie w wypadkach i na warunkach, przewidzianych w §§ 6—9 niniejszego rozporządzenia.

W wypadku gdy właścicielem rachunku w walucie zagranicznej jest osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania względnie siedzibę zagranicą, może osoba ta dysponować sumami złożonymi na tym rachunku bez ograniczeń, o ile sumy te wpłynęły bezpośrednio z zagranicy.

§ 26. Przekazy wystawiane z zagranicy na Polskę, opiewające na waluty zagraniczne, oraz zlecenia wypłat z rachunków walutowych (§ 25) na rzecz osoby fizycznej lub prawnej zamieszkałej lub posiadającej siedzibę w kraju mogą być wykonywane tylko w markach polskich po kursie dziennym.

Wypłacanie tego rodzaju przekazów w efektywnych zagranicznych pieniądzach dozwolone jest tylko za zgodą Ministra Skarbu.

VII. Obrót markami polskimi z zagranicą.

§ 27. Udzielanie kredytów w markach polskich we wszelkich formach, osobom fizycznym lub prawnym, mającym siedzibę względnie miejsce zamieszkania zagranicą, wymaga zezwolenia komisarza dewizowego. Za udzielanie tego rodzaju kredytu uważa się między innymi dokonywanie wypłat (gotówkowych i bezgotówkowych) w markach polskich na polecenie i rachunek wyżej wskazanych osób, bez posiadania przez nie pokrycia w markach polskich w chwili wystawiania zlecenia.

§ 28. Dysponowanie zagranicą sumami w markach polskich, złożonymi na rachunkach w polskich instytucjach finansowych, zarówno w formie czeków jakoteż poleceń wypłat, jest dozwolone wyłącznie tylko na zasadach wskazanych w §§ 29—35.

Polskim instytucjom finansowym wzbronionem jest dokonywanie wypłat, o ileby dotyczące zlecenia z zagranicy co do treści i formy były niezgodne z temi przepisami.

§ 29. Dyspozycje z zagranicy mogą być uskuteczniiane bez żadnych ograniczeń jedynie sumami złożonymi na specjalne „rachunki zagraniczne”, przy czem dyspozycje te winny się odbywać wyłącznie za pomocą specjalnych czeków zaopatrzonych przez bank klauzulą: „do obrotu zagranicznego”, podpisaną firmowo przez bank.

Rachunki powyższe mogą być otwierane bez ograniczeń w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej pod warunkiem, iż dyspozycje nie będą dokonywane przez właściciela rachunku, dopóki pokrycie dyspozycji efektywnie na jego rachunek nie wpłynię.

Komisarze dla spraw dewizowych mogą wydawać pozwolenia na otwieranie rachunków zagranicznych również i w bankach dewizowych.

W wyjątkowych wypadkach mogą być wydawane zezwolenia na dysponowanie z rachunków zagranicznych także w inny sposób niż w formie czeków.

§ 30. Instytucjom finansowym, które prowadzą rachunki zagraniczne, wolno przejmować wpłaty na te rachunki jedynie w wyniku następujących operacji:

- a) kupna walut zagranicznych i dewiz i zapisania równowartości na rachunek zagraniczny sprzedającego,

- b) przelewu z innego rachunku zagranicznego,
- c) zapisania na rachunek sumy uzyskanej z przesłanego przez właściciela rachunku do zainkasowania czeku, wystawionego na jeden z rachunków zagranicznych,
- d) złożenia na rachunek zagraniczny gotówki lub dokonania przelewu z rachunku krajowego (wewnętrznego), wszelako tylko w wypadkach gdy zachodzi zobowiązanie dokonania zapłaty zagranicą w myśl punktów a, b, c, d, e § 6, przyczem muszą być dopełnione analogicznie wszystkie warunki przewidziane w §§ 7—9.

§ 31. Sprzedaż zagranicę wypłat na Polskę dozwolona jest tylko bankom dewizowym i tylko w formie sprzedaży czeków wystawianych na ciężar swego rachunku zagranicznego w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej (z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w § 30 lit. a). Banki dewizowe, posiadające rachunki zagraniczne w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej mogą wpłacać na te rachunki sumy w markach polskich bez ograniczeń.

§ 32. W razie stwierdzenia, że właściciel zagranicznego rachunku dysponował nim nie posiadając w chwili wystawiania zlecenia (czeku) odpowiedniego pokrycia (§ 29 ustęp 2) winien jest bank zawiadomić o tem w ciągu trzech dni komisarza dla spraw dewizowych. W wypadku takim może komisarz dewizowy zarządzić aby na przyszłość honorowane były tylko te dyspozycje z danego rachunku zagranicznego, które będą dokonywane dopiero po otrzymaniu przez właściciela rachunku awiza o wpłygnięciu pokrycia. Niastosowanie się właściciela zagranicznego rachunku do powyższego zarządzenia pociągnie za sobą zamknięcie (zlikwidowanie) tego rachunku. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa wydaje powyższe zarządzenia samodzielnie, bez odwoływania się do komisarza dla spraw dewizowych.

§ 33. Banki dewizowe mogą prowadzić osobom fizycznym i prawnym, mającym miejsce zamieszkania względnie siedzibę zagranicą za zgodą komisarza dla spraw dewizowych t. zw. „rachunki krajowe”.

Prowadzenie rachunków takich dla osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania względnie siedzibę zagranicą przez inne przedsiębiorstwa bankowe nie jest dozwolone.

Wpłaty na powyższe rachunki dozwolone są bez żadnych ograniczeń.

Wpłaty z tych rachunków mogą być dokonywane tylko na podstawie bezpośredniego przekazu (bez prawa indosu i umownej cesji) na rzecz osoby fizycznej lub prawnej, posiadającej miejsce zamieszkania względnie siedzibę w kraju. Odnośna dyspozycja musi zawierać podanie gospodarczej przyczyny lub celu wypłaty.

Zagraniczny właściciel rachunku krajowego może przekazywać znajdujące się na nim sumy na swój rachunek krajowy w innym banku.

§ 34. Narówni z osobami fizycznymi i prawnymi, mającymi miejsce zamieszkania względnie siedzibę zagranicą, traktować należy:

- a) osoby zamieszkałe wprawdzie w kraju lecz prowadzące zagranicą przedsiębiorstwo przemysłowe, handlowe, finansowe lub inne, względnie zajmujące się zagranicą tego rodzaju interesami, o ile w danym wypadku działają w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa lub tych interesów;
- b) zarządy przedsiębiorstw, znajdujące się zagranicą, należących do osób fizycznych lub prawnych, mających miejsce zamieszkania względnie siedzibę w kraju;
- c) oddziały krajowych firm, znajdujących się zagranicą.

§ 35. Narówni z osobami, mającymi miejsce zamieszkania względnie siedzibę w kraju traktować należy:

- a) oddziały krajowe przedsiębiorstw zagranicznych;
- b) samodzielne zarządy zakładów przemysłowych, handlowych i t. p., położonych w kraju, chociaż zakłady te stanowią własność osób fizycznych lub prawnych, mających miejsce zamieszkania względnie siedzibę zagranicą.

VIII. Przepisy specjalne odnoszące się do górnośląskiej części województwa śląskiego.

§ 36. Do dnia 1 listopada 1923 r. obowiązują na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego wyszczególnione w §§ 37 — 44 zmiany i uzupełnienia przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 37. Przepisy niniejszego rozporządzenia, dotyczące walut zagranicznych nie odnoszą się do marek niemieckich.

§ 38. Zamiast § 14 obowiązuje następujące postanowienie:

„Wywóz zagranicę marek polskich względnie niemieckich w gotowości, czekach i przekazach, oraz wszelkich piśmiennych zobowiązań, opiewających na marki polskie lub niemieckie, dozwolony jest bez specjalnego zezwolenia do wysokości 1.000.000 mkp. względnie 2.000.000 marek niemieckich jednorazowo na osobę z tem jednakże, że ogólna suma wywiezionych przez jedną osobę marek polskich względnie niemieckich nie może przekroczyć w ciągu miesiąca 5.000.000 mkp. względnie 10.000.000 mkn.

Kwota ta może być podwyższana lub zniżana w miarę wzrostu względnie obniżenia zarobków rozporządzeniem Wojewody Śląskiego, ogłoszonym w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego.

Pozwoleń na wywóz kwot wyższych niż te, które są oznaczone w ustępie pierwszym względnie zostaną ogłoszone w sposób przewidziany w ustępie drugim niniejszego artykułu udziela Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa lub jej oddziały o ile suma nie przewyższa 25.000.000 mkp. względnie 50.000.000 mkn. Do wywozu wyższych sum wymagane jest zezwolenie Komisarza dla spraw dewizowych.

Do osób wyjeżdżających zagranicę na podstawie paszportu stosują się co do wywozu marek niemieckich postanowienia analogiczne, jak do wywozu walut zagranicznych (§ 13).”

§ 39. Wykonywanie zleceń osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania względnie siedzibę na górnośląskiej części województwa śląskiego, dotyczących wywozu, względnie przekazywania do Niemiec sum w markach niemieckich, dozwolone jest tylko bankom dewizowym. To samo dotyczy wpłat względnie przelewów rachunkowych w markach niemieckich na rachunki osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania względnie siedzibę w Niemczech z polecenia i na rachunek osób osiadłych na górnośląskiej części województwa śląskiego. W razie gdy przewożona, przekazywana, względnie wpłacana na rachunek suma przewyższa kwotę, przewidzianą w § 38, dający zlecenia winien złożyć w banku dewizowym oświadczenie według załączonego wzoru: przy przekazywaniu względnie wpłaceniu na rachunek w dwóch, przy przesyłce lub przewozie marek niemieckich w trzech egzemplarzach (załącznik 1). Banki winny we wszystkich wypadkach jeden egzemplarz tej deklaracji w ciągu tygodnia przelać do urzędu skarbowego, właściwego dla danego oddziału bankowego, zaś drugi egzemplarz względnie jego odpis winny przechowywać w ciągu lat trzech. Przy przesyłce lub przewozie marek niemieckich trzeci egzemplarz deklaracji winien być dołączony do deklaracji składanej przy wystawieniu pozwolenia na wywóz (§ 40). O ile zlecenie nie jest wykonywane przez bank zlecenie przyjmujący, lecz jest przekazane innemu bankowi dewizowemu, deklaracja winna być wręczona bankowi zlecenie przyjmującemu, który postąpi w myśl poprzednich przepisów.

Przekazywania sum w markach niemieckich do Niemiec, względnie wpłaty na rachunki osób osiadłych w Niemczech, dokonywane w markach niemieckich w wykonaniu zleceń osób fizycznych lub prawnych, mających miejsce zamieszkania względnie siedzibę w innych częściach państwa — dozwolone jest bankom dewizowym tylko w warunkach, przewidzianych w §§ 6—9 niniejszego rozporządzenia.

To samo dotyczy przekazywania sum w markach niemieckich zagranicę poza Niemcami, względnie wpłat na rachunki osób osiadłych zagranicą poza Niemcami, bez względu na to, czy zleceniodawca ma miejsce zamieszkania na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, czy w innej części państwa.

§ 40. Wywóz zagranicę marek niemieckich oraz czeków, weksli i walorów opiewających na marki niemieckie, dokonywanych przez banki dewizowe, mające siedzibę na górnośląskiej części województwa śląskiego do oddziałów względnie central tych banków położonych w Niemczech, dozwolony jest — o ile suma wywożona przekracza 2.000.000 marek niemieckich względnie kwotę ustaloną w myśl ustępu trzeciego § 38 — za uzyskaniem pozwolenia na wywóz wydanego przez jeden z oddziałów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego. Pozwolenia takie wydawane będą zawsze, o ile przedstawiona będzie deklaracja według załączonego wzoru w dwóch egzemplarzach (załącznik 2).

§ 41. Postanowienia § 27 nie uchybiają postanowieniom artykułu 311 § 5 polsko-niemieckiej kon-

wencji górnośląskiej, zawartej w Genewie w dniu 15 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. № 44, poz. 371).

§ 42. Sprzedaż zagranicę wypłat, opiewających na marki niemieckie płatnych na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego dozwolona jest tylko bankom dewizowym, które obowiązane są o dokonaniu każdej transakcji zawiadomić Komisarza dla spraw dewizowych.

§ 43. Zawieranie umów obustronnie zobowiązujących (bilateralnych) w walucie zagranicznej między obywatelami polskimi, osiadłymi w kraju jest zabronione. Pod pojęcie obywatela polskiego należy podciągnąć w tym wypadku także osoby prawne oraz spółki, mające siedzibę w kraju.

§ 44. Ustęp pierwszy § 25 obowiązuje w brzmieniu następującym:

„Dokonywanie wypłat na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego z rachunków walutowych (§ 19 i 24) może następować tylko w markach polskich lub niemieckich po kursie dnia wypłaty.”

IX. Wykonanie rozporządzenia i kontrola nad wykonaniem.

§ 45. Dla kontroli nad wykonaniem postanowień niniejszego rozporządzenia mianowani zostają komisarze dla spraw dewizowych w następujących miejscowościach:

- 1) w Warszawie — dla województwa Warszawskiego, Lubelskiego, Białostockiego, Wołyńskiego i Poleskiego,
- 2) w Łodzi — dla województwa Łódzkiego,
- 3) w Sosnowcu — dla województwa Kieleckiego,
- 4) w Wilnie — dla ziemi Wileńskiej i woj. Nowogródzkiego,
- 5) w Poznaniu — dla województwa Poznańskiego z wyjątkiem miasta Bydgoszczy oraz powiatów Bydgoskiego i Inowrocławskiego,
- 6) w Bydgoszczy — dla województwa Pomorskiego oraz miasta Bydgoszczy i powiatów Bydgoskiego i Inowrocławskiego,
- 7) we Lwowie — dla województwa Lwowskiego, Tarnopolskiego i Stanisławowskiego,
- 8) w Krakowie — dla województwa Krakowskiego z wyjątkiem miasta Białej,
- 9) w Bielsku — dla Cieszyńskiej części województwa Śląskiego oraz miasta Białej,
- 10) w Katowicach — dla Górnośląskiej części województwa Śląskiego.

§ 46. Komisarze dla spraw dewizowych wykonują w zakresie spraw dotyczących obrotu walutami zagranicznymi i dewizami oraz obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi nadzór nad wszystkimi instytucjami finansowymi i przedsiębiorstwami bankowymi, położonymi w ich okręgach. Nadzór ten poruczony im zostaje zarówno na podstawie art. 2 ustawy z dn. 2 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 25, poz. 154) jako też i art. 3 i 9 ustawy z dn. 23 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 30, poz. 175).

§ 47. W wykonaniu nadzoru wymienionego w § poprzednim uprawnieni są komisarze dla spraw

dewizowych w szczególności do przeprowadzania rewizji instytucji i przedsiębiorstw poddanych nadzorowi, żądania od ich kierowników i personelu wszelkich wyjaśnień, oraz badania wszelkich aktów, ksiąg i korespondencji rewidowanego przedsiębiorstwa.

§ 48. Instytucje finansowe i przedsiębiorstwa bankowe obowiązane są ściśle stosować się do instrukcji wydawanych w ramach niniejszego rozporządzenia przez Ministra Skarbu lub komisarzy dla spraw dewizowych jak również prowadzić rejestry dokonanych transakcji walutami zagranicznymi i dewizowymi, tudzież obrotów na rachunkach zagranicznych według wzorów ustalonych przez Ministra Skarbu. Instytucje te i przedsiębiorstwa obowiązane są na każde żądanie Ministra Skarbu względnie komisarza dla spraw dewizowych dostarczać wszelkich danych wyjaśnień i wykazów odnoszących się do transakcji walutowych oraz obrotu pieniężnego z zagranicą.

§ 49. Postanowienia §§ poprzednich (45 do 48) odnoszą się również do przedsiębiorstw nie będących bankami, o ile prowadzą one w ramach niniejszego rozporządzenia transakcje walutowe oraz transakcje z których wynika obrót pieniężny z zagranicą.

§ 50. Celem ustalania ogólnych zasad, jakich się winny trzymać banki dewizowe przy wykonywaniu czynności, objętych niniejszym rozporządzeniem, w szczególności sprzedaży walut zagranicznych i dewiz oraz sprzedaży wypłat na Polskę zagranicą, jako też celem opinjowania we wszelkich spornych sprawach dotyczących wykonania niniejszego rozporządzenia zostaje powołana do życia Komisja Dewizowa. Skład Komisji i jej regulamin określony będzie osobnym rozporządzeniem.

X. Przepisy przejściowe.

§ 51. Osoby względnie przedsiębiorstwa, które nie są bankami akcyjnymi a które otrzymały na zasadzie rozporządzeń dewizowych, uchylonych przez niniejsze rozporządzenie, koncesje i pozwolenia ogólnej natury winny koncesje te i pozwolenia przedstawić komisarzowi dla spraw dewizowych w ciągu 4 tygodni po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, celem potwierdzenia i uzgodnienia ich z obecnymi przepisami. Banki akcyjne zamierzające pracować w myśl tych przepisów winne również w powyższym terminie zgłosić się u Komisarza dla spraw dewizowych celem potwierdzenia dekretu, względnie otrzymania nowego.

W razie nie przedstawienia w przepisany terminie tych koncesji i dekretów tracą one moc obowiązującą.

§ 52. Prowadzone przez banki dewizowe do chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia rachunki w markach polskich, należące do osób fizycznych i prawnych, posiadających miejsce zamieszkania względnie siedzibę zagranicą mogą być prowadzone na warunkach obowiązujących dotychczas:

- 1) o ile należą do osób zamieszkałych względnie posiadających siedzibę na obszarze W. M. Gdańska i Niemiec—przez jeden tydzień,
- 2) o ile należą do osób zamieszkałych względnie posiadających siedzibę na obszarze Czechosłowacji, Austrii, Węgier, Rumunii i Łotwy—przez 2 tygodnie,

- 3) o ile należą do osób, zamieszkałych względnie posiadających siedzibę w innych państwach europejskich—przez 4 tygodnie,
- 4) o ile należą do osób zamieszkałych, względnie posiadających siedzibę w państwach poza europejskich—przez 2 miesiące, licząc od chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 53. O ile w przeciągu wymienionych wyżej terminów bank nie uzyska pozwolenia na prowadzenie nadal dotyczącego rachunku zagranicznego, wówczas sumy złożone na tym rachunku mogą być przełane na rachunek zagraniczny lub krajowy danego klienta w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej lub innym banku. Inne dyspozycje mogą być tylko wówczas wykonane, o ile dotyczą zlikwidowania tego rachunku.

§ 54. Aż do chwili mianowania komisarzy dla spraw dewizowych funkcje ich spełniać będą dotychczasowi delegaci Ministerstwa Skarbu dla spraw dewizowych.

XI. Postanowienia końcowe.

§ 55. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie dotyczą pieniędzy rosyjskich oraz nie przewidują ograniczeń co do handlu zagranicznymi monetami kruszcowymi wewnątrz kraju.

§ 56. Bank dewizowy względnie komisjoner dewizowy może być decyzją Ministra Skarbu pozbawiony całkowicie lub częściowo dokonywania transakcji walutami zagranicznymi i dewizami.

§ 57. Przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia pociąga za sobą (niezależnie od skutków wymienionych w § 56) kary przewidziane w ustawie z dnia 2 marca 1923 (Dz. U. R. P. № 25, poz. 154) zmienionej ustawą z dn. 23 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 62 poz. 459).

§ 58. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym traci moc obowiązującą: rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 11 marca 1923 r. w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi (Dz. U. R. P. № 26, poz. 156), rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Sprawiedliwości z dnia 21 czerwca 1923 r. o wprowadzeniu przymusu inkasowania należności zagranicznych za wywiezione towary za pośrednictwem Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej (Dz. U. R. P. № 62, poz. 465), rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 23 czerwca 1923 r. w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. № 63, poz. 485) i rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 1923 r. w przedmiocie utworzenia Komisji Dewizowej i ograniczenia praw banków dewizowych (Dz. U. R. P. № 64, poz. 504).

Minister Skarbu: *H. Linde*

Minister Sprawiedliwości: *St. Nowodworski*

Załącznik 1 do rozp. Min. Skarbu z d. 27 lipca 1923 r. poz. 582.

Załącznik 2 do rozp. Min. Skarbu z d. 27 lipca 1923 r. poz. 582.

№ porz. ....

..... dnia ..... 192.....

Do

(Banku)

W.....

Na zasadzie § 39 rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi (Dz. U. R. P. № 74 poz. 582) ^{podaje} _{podajemy} następujące dane, co do udzielonego przez nas zlecenia, ^{areczam} _{zareczamy}, że dane powyższe są w zupełności zgodne z prawdą.

.....
(podpis, miejsce zamieszkania i adres)

Uwaga: Oświadczenie bez podpisu jest nieważne.

1) Przedmiot zlecenia (przesyłka, przekaz, zakredytowanie rachunku w markach niemieckich*)

2) Suma .....

3) Nazwisko i miejsce zamieszkania (siedziba) odbiorcy .....

4) Cel przesyłki (przekazu, zapisania na dobro rachunku).

*) W razie przesyłki marek niemieckich należy podać formę w jakiej marki niemieckie mają być wywożone (gotówka, czek, przekaz i t. p.)

Bank.....

L. porz. ....

..... dnia ..... 192.....

Do Oddziału Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej

W.....

Na zasadzie § 40 rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi (Dz. U. R. P. № 74 poz. 582) prosimy o wydanie pozwolenia na wywóz sumy:

Mk. n. ....
w gotówce (czekach, przekazach, wekslach).

Powyzsza suma wywożona jest na nasz własny rachunek — na rachunek klienta naszego według załączonej deklaracji — do naszej Centrali (Oddziału) w..... (Niemcy).

(Podpis banku)

Uwaga: Słowa niepotrzebne należy wykreślić.

Na wywóz powyższej sumy zezwala się
dnia ..... 192.....

(Podpis oddziału P. K. K. P.)

Pozwolenie niniejsze nie może być cedowane i ważnym jest w przeciągu 14-tu dni od daty wystawienia. Urząd celny zwróci niniejsze pozwolenie po odebraniu go od wywożącego temu oddziałowi P. K. K. P., który je wystawił.

Warszawa. Tłoczono w Drukarni Państwowej z polecenia Ministra Sprawiedliwości.

21856 P

Konto czekowe Pocztovej Kasy Oszczędności № 30130.

Administracja Dziennika Ustaw zawiadamia pp. prenumeratorów, że cena prenumeraty za III kw. wynosi Mk. 60.000.

Jednocześnie zaznacza się, że za numery większej objętości (od 3 arkuszy wzwyż), zawierające konwencje, umowy międzynarodowe w obcych językach, taryfy kolejowe i t. d., pobierana będzie osobna dopłata.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce Dziennika uprasza się o wpłacenie przed 1 lipca prenumeraty za kw. III ewentualnie zaległej za kw. II do P. K. O. na konto 30-130.

PP. Księgarzy uprasza się o wcześniejsze nadsyłanie zamówień na III kwartał.

Reklamacje dotyczące się nieotzymania poszczególnych numerów Dziennika, winny być kierowane do miejscowych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Administracja wysyła numery powtórnie tylko za opłatą.

Listy w sprawach prenumeraty i t. p. należy adresować: Administracja Dziennika Ustaw, Warszawa pl. Krasińskich № 12.